

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

מאמרים קצרים

קובץ ה

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבג"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —
מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מגוכי"ק

על ידי מערכת
„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וחמש לבריאה

MAAMORIM KETZORIM

Copyright © 2015 by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehot.com • editor@kehot.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

פתח דבר

לקראת ש"ק פ' ויקרא, ר"ח ניסן הבעל"ט, הננו מו"ל קונטרס „מאמרים קצרים“ מאת כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, קובץ הי.

הקונטרס כולל שלשה מאמרים קצרים (רשימות), ונדפסו כאן בפעם הראשונה מגוכי"ק כ"ק אדמו"ר הצ"צ והם:

(א) ד"ה באחד בניסן ר"ה למלכים.

(ב) ד"ה ויקח את העגל.

(ג) ד"ה עיין ספר מערכת אלקות.

המאמרים נלקטו מתוך כרך כתי"י (צילום מספר 2322), הכולל מאמרים של אדמו"ר הצ"צ חלקם בגוכי"ק וחלקם בכת"י מעתיקים.

בשולי העמודים הוספנו ציונים, ובסוף הקונטרס – פאקסימיליא.

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב, והרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החפידים“

מוצש"ק פ' ויקהל־פקודי, ה'תשע"ה
ברוקלין, נ.י.

(1) קובץ א י"ל לקראת ש"פ תרומה שנת תש"ע. קובץ ב י"ל לקראת ש"פ אחו"ק תשע"ב.
קובץ ג י"ל לקראת ער"ה תשע"ג. קובץ ד י"ל לקראת ר"ח כסלו תשע"ג.

באחד בניסן ר"ה למלכים, גלגלתא דנוק, באחד בתשרי ר"ה לשנים גלגלתא דז"א. והענין כי יש השתלשלות החיות מז"א לנוק, ונודע שהעליון כולל את התחתון כמ"ש רגלי החיות כנגד כולן, וכו' וזה שנעוץ סופן בתחלתן שיש מעלה בתחתון מה שאין בעליון, אע"פ שהי' כלול בו כמשל הרגל בראש וכו', כי באמת יש לכאור"א שרש למעלה במאצילן אלא שיוצא דרך מעבר ע"י העליון וכנ"ל בענין שלח תשלח את האם וכו', וכמ"כ שבת כלול בר"ח אע"פ שהוא למעלה ממנו, וכן הענין בניסן שכולל את תשרי במה שתשרי ג"כ הוא בחי' חדש, וכן תשרי שנה דז"א כולל חדש ניסן דנוק' כמו שהז"א כולל נוק, ואעפ"כ יש בחי' בנוק' שלמעלה מז"א.

וניסן ר"ה למלכים בחי' מל' והיינו למלכי ישראל כ"י ישראל מונין ללבנה, אבל או"ה מונין לחמה שמודי' בכריאת העולם אלא שאומרים¹⁰ על השמים כבודו וכו', לכן מונין מתשרי דכורא ז"א¹¹

(7) וכנ"ל בענין שלח תשלח את האם: ד"ה כי יקרא, נדפס בקונטרס מאמרים קצרים מאת אדמו"ר הצ"צ, קובץ ב' (קה"ת תשע"ב), ורשום בגוכ"י כאן לפני מאמר זה.

(8) והיינו למלכי ישראל: גמ' ר"ה ג, א.
 (9) כי ישראל מונין ללבנה: סוכה כט, א. וראה בכ"ז בפלח הרמון שמות שם: כי זהו הפרש בין חדשי החמה שהם מקור השפעת שפע החיצונית ובבחי' זאת תשרי ר"ה, אבל חדשי הלבנה הם מקור השפעת שפע הפנימי שבבחי' זאת ניסן ר"ה, ולכן עכומ"ז שמקבלים שפע החיצונית בלבד מונין לחמה וישראל המקבלים שפע הפנימי מונין ללבנה, ובוה יובן מאמר המשנה דר"ה בא' בניסן ר"ה למלכים ובגמ' (שם ד"ג ע"א) לא שנו אלא למלכי ישראל והיינו כנ"ל דשפע הפנימית נמשך מבחי' מל' דא"ס במל' דאצ"י מבחי' עצמות ולא בבחי' הערה בלבד כו' ובחי' זאת שייכות למלכי ישראל כו'.

(10) שאומרים על השמים כבודו: תהלים קיג, ד. וראה תו"א וראו נז, ד. לקו"ת שה"ש מב, ד. סידור עם דא"ח רלז, ב. וראה בנדו"ד סה"מ תקע"ב ע' עא, עג.

(11) ז"א: כנראה חסרים כאן איזה תיבות, בצילום המאמר שלפנינו.

(1) באחד בניסן: נדפס בגוכ"י הצ"צ (צילום מספר 2322). לכללות המאמר ראה גם בפלח הרמון שמות ע' קה (הנחה מד"ה החדש הזה שנאמר ע"י אדמו"ר הצ"צ בש"פ בא שנת תר"ד).

(3) בניסן . . . גלגלתא דנוק' . . . בא' בתשרי . . . גלגלתא דז"א: ראה פע"ח שער ר"ה פ"ד: כי כל החדשים הם במלכות. . . דע כי כל החדשים נקרא ראשי חדשים, והענין כי כולם הם מבחי' הראש. . . וסדרן כך הוא בנוקבא: ניסן גלגלתא כו', גם סדר זה הוא בזכר: כי תשרי גולגלת הזכר כו'. ע"כ. וכ"ה בלקו"ת להאריז"ל פ' בא. והובא גם בעטרת ראש נ, א.

(2) באחד בניסן ר"ה למלכים: משנה ר"ה בתחלתו. ונמצא עוד דרושים על מארז"ל זה באוה"פ פ' בא ע' רסא. ובכ"מ.

(4) גלגלתא דנוק' . . . גלגלתא דז"א: ע"פ זח"ג קמא, ב. רסב, א. רפח, א. רצב, ב. וראה סה"מ תקס"ו ח"ב ע' תמ: דהנה ידוע דגלגלתא הוא בחי' כתר, ובבחי' ז"א נקרא כתר דז"א גלגלתא, ובנוקבא נק' כתר דנוק' בשם גלגלתא.

(5) רגלי החיות כנגד כולן: חגיגה יג, א.

(6) שנעוץ סופן בתחלתן: ס' יצירה פ"א מ"ז.

מאמרים קצרים

ה

ויקח את העגל² וישרוף באש ויטחן עד אשר דק ויזר על פני המים, תיקון העגל במים, לפי שהעגל הוא מזהב סוד הגבורה שמפסולת הגבורות נמשך דינים קשים כמ"ש רישא³ דעשו בעיטפי⁴ דיצחק סוספיתא⁵ דדהבא, והיינו כי בהשתלשלות נמשך מפני⁶ שור שבקדושה חיות למזל שור, ורצו לעשות ממנו ע"ז לומר שנלחם במזל טלה, כי הערב רב של מצרים עשו זה כמ"ש שהם משתחיים אל אל לא יושיע, ר"ל המזל שלהם שעושי ממנו יש בפ"ע וכי הוא המושל בארץ כ"י עזב ה' את הארץ בידי המזלות, אבל אנחנו כי ה' חלקינו אנו אומרים המגביה⁷ לשבת וע"כ משפילי לראות בשמים וארץ בשוה, וזהו שאומרים אלהים⁸ האלהים ר"ל שמושל במזלות ובשרי הנק' אלהים וכמ"ש אלהים⁹ די שמיא וארקא לא עבדו כו', וע"ז נאמר מהעדא¹⁰ מלכין ומוקים מלכין ואין¹¹ הקב"ה עושה דין באומה עד שעושה דין באלהיה תחלה ר"ל בשרה, כי אין להם שום יכולת מעצמם רק בשפעו ית' להם ובהשגתו¹² עליהם, ולפיכך הם נק' אל לא יושיע מעצמו כי אין בהם יכולת.

והנה כשעשו הערב רב ע"ז ממזל של שור לקחו עגל, והענין הוא סוד ה', כי הנה ש"י¹³ עולמות שהם כמנין יקר יש בהם ר"ז מסטרא דחסד דקדושה

- 1) ויקח: נדפס מגוכי"ק הצ"צ (צילום מספר 2322).
- 2) ויקח את העגל: תשא לב, כ.
- 3) רישא דעשו בעיטפי⁴ דיצחק: ראה תרגום יונתן ויחי נ, יג.
- 4) סוספיתא דדהבא: ראה זח"ב רכד, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' לג. ובכ"מ.
- 5) מפני שור: יחזקאל א, י.
- 6) שנלחם במזל טלה: ע"פ זח"ג רנ, ב: דמצראי פלחי למזל טלה ובגין כך פלחין לאימרא. וראה בכל זה באריכות בסה"מ תקע"ב ע' ע, עב. ובאוה"ת: תשא ע' א'תתקפה ואילך. ויקרא ח"א ע' שכה. על מארז"ל וענינים ע' א. סה"מ תר"מ ח"א ע' א ואילך. ועי' לקו"ת שלה מג, ב: ואמרו כי מצרים שנאבדו כי עבדו למזל טלה אבל מזל שור חזק ממזל טלה לפי ששרשו מפני שור מהשמאל כו'.
- 7) שהם משתחיים אל אל לא יושיע: ע"פ נוסח תפילת עלינו בסידורים רבים: שהם משתחיים להבל ולריק ומתפללים אל אל לא יושיע. [נוסח זה הובא גם באוה"ת על מארז"ל וענינים ע' קצה. וראה בנסמן ב, סידור רבינו
- 8) הזקן" עם ציונים מקורות והערות (קה"ת תשס"ד) ס"ע קצב. ובקונטרס „הגהות לסדור רבינו הזקן" (קה"ת תשס"ז) ע' יח.
- 9) כי עזב ה' את הארץ: יחזקאל ח, יב. ט, ט.
- 10) וראה גם בנסמן במ"מ בסה"מ תרצ"ב ע' רצו.
- 11) המגביה לשבת . . משפילי לראות: תהלים קיג, ה:ו. וראה לעיל סדי"ה באחד בניסן.
- 12) אלהי האלהים: עקב י, יז.
- 13) אלהא די שמיא: ירמי' י, יא.
- 14) מהעדא מלכין: ע"פ דניאל ב, כא.
- 15) ואין הקב"ה עושה דין באומה: מכילתא ופירש"י בא יא, ה. תנחומא בשלח יג. ועוד.
- 16) ובהשגתו: כ"ה בגוכי"ק. ואוצ"ל: ובהשגחתו.
- 17) ש"י עולמות . . ר"ז מסטרא דחסד . . ק"ג מסטרא דגבורה: ראה זח"ב קסו, ב: אור דא אתכליל במאתן ושבעה עלמין אינון גניזין בסטרא דהוא אור ואתפשט בכלהו, תחות כורסייא עלאה טמירא שריין אינון עולמות מסטרא דהוא ימינא תלת מאה ועשר אינון, מאתן ושבע אינון בסטרא דימינא, מאה ותלת אינון בסטרא דשמאלא ואינון תלת

כמנין אור ומנין ק"ג מסטרא דגבורה, וזהו ענין העגל שהמשיכו פסולת הדינים מק"ג בחי' הלז כמנין עגל, וז"ש רז"ל על ירבעם¹⁶ שהי' שונה ק"ג פנים בתורה, מצד ק"ג בחי' דגבורה דקדושה הנ"ל, ולאחר שחטא עשה עגל זהב, ק"ג בחי' הנ"ל דקליפה.

ולזה עשה מרע"ה לשרוף את העגל באש ולטחון אותו ובזה השליך הרע מן הטוב והעלה הטוב שנמשך מק"ג בחי' דגבורה הנ"ל שיתמתקו במימי החסדים, וכענין אפר¹⁷ פרה שניתן במים כמ"ש במ"א, וישק את בניי לבודקם¹⁸ כסוטה.

(ואפשר לומר בענין¹⁹ הטחינה עד אשר ד"ק, כי אפשר סיבת היות בחסד ר"ז עולמות ובגבורה ק"ג לפי שהחסד²⁰ נוטה אליו גם הת"ת כמ"ש ליעקב אשר פדה את אברהם וכנודע והם כפל מדת הגבורה, ועוד א' העודפת, לפי שהעשר שהם כנגד י"ס ג' מהם בקו השמאל בינה גבורה הוד, וג' בקו הימין חכמה חסד נצח, וד' בקו האמצעי כתר תפארת יסוד מלכות²¹ . . . ובירר הטוב מהרע ונעשה מ"ן שעולה מעלה מעלה²² . . . הו"ע ק"ג מים חיים²³.

בליקוט פירושים ומ"מ לשם.
 18 לבודקם כסוטה: ע"ז מד, א.
 19 בענין הטחינה עד אשר ד"ק: ראה גם (באו"א) בס' תורת לוי יצחק ס"ע שטז ואילך.
 20 שהחסד נוטה אליו גם הת"ת: פרדס ש"ב פ"ד. לקו"ת להאריז"ל ירמי' פ"ב. ובכ"מ.
 21 מלכות . . . בצילום הכת"י שלפנינו, חסר כאן בערך ד' תיבות.
 22 מעלה . . . חסר כאן בערך ב' תיבות.
 23 חיים: חסר כאן איזה תיבות סיום.

מאה ועשר כו'. ונת' ג"כ בפע"ח שער קריאת ס"ת פ"ו. ובלקוטי הש"ס להאריז"ל סוף מס' ברכות (ושם ג"כ בענין עג"ל).
 16 ירבעם שהי' שונה ק"ג פנים בתורה: סנהדרין קג, ב.
 17 אפר פרה שניתן במים כמ"ש במ"א: חוקת . . . ד"ה זוהר פ' חוקת ויקחו אליך, בסה"מ תקס"ג ח"א ע' רכב ואילך. וראה גם אגה"ק סכ"ח ד"ה למה נסמכה (ושם ג"כ בענין פ' פרה שמכפרת על חטא העגל), ובהמובא

עייניו ס' מערכת אלקות, הביא ל' הרמב"ן: פ' בא, כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם מחדש ויודע ומשגיח ויכול כו' עד וא"כ האותות והמופתים הם עדים נאמנים בבורא ית' ובתורה כולה.

להבין זה קצת הוא עם מה שנת' במ"א באריכות שהתהוות הגשמיות מן הרוחניות הוא שלא כדרך השתלשלות עילה ועלול, כי הרי מרוחניות א"א להיות בשום אופן התהוות גשמיות, עד"מ מהשכלה רוחניות אם תרד אלפים מדרגות לעולם לא יתהווה ממנה בחי' עשי' רק יהי' הרוחניות מצומצם וכו', וכמ"כ התהוות השור הגשמי מפני שור הרוחני שבמרכבה, הנה ממנו נתהווה נפש השור, אבל גוף השור הגשמי א"א שיתהווה כלל מפני שור הרוחני, ואלא מבחי' א"ס ב"ה הבלתי בעל גבול, שהוא כל יכול, וברצונו יתהווה הגשמיות מן הרוחני, הגם שבכח הנבראי' המוגבלי' הוא נמנע, מאחר שהוא כל יכול א"כ אין לפניו מניעה, וזהו פי' יכול' שכתב הרמב"ן ר"ל היכולת האמיתי, כי כל נברא אינו יכול בשלימות רק כפי הגבלת כחו, אבל הוא ית' הוא יכול כי הוא בבע"ג ואין לפניו מניעה, כי המניעה היא גבול ח"ו.

והנה כשתכוין דעתך להעמיק ענין היכולת הזאת, הנה תשיג שהוא כח א"ס ממש שהוא למעלה מכל הע"ס, אלא פשוט ומופשט מכל תואר ותמונה

שלו שבראה מאין, ואמר בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ (שמות ט) להורות על היכולת כי הוא שליט בכל ואין מעכב בידו, וא"כ האותות והמופתים הם עדים נאמנים באמונת הבורא ית' ובתורה כולה. ע"כ. ובמערכת מוסיף: הרי לך כי באמונת התורה הבאה בקבלת איש מפי איש עד משה רבינו בסיני תתקים אמונת האלקות על השלמות.

(4) במ"א באריכות שהתהוות הגשמיות: תו"א צ, ב ואילך. ועי' גם אגה"ק ס"כ ובהנסמן לשם. ובס' החקירה שם (ג, א): „ע' בהרמב"ן ס"פ בא ועתה אומר לך כו' וכאשר ירצה כו' המופת כו'. ומובן עפמ"ש במ"א שגשמיות מרוחניות אי אפשר להיות ע"י השתלשלות עילה ועלול, א"כ התהפכות ים ליבשה עד"מ מורה אכח בלי בעל גבול כל יכול דוקא" כו', ע"ש.

(5) יכול שכתב הרמב"ן: „שיש לעולם מחדש ויודע ומשגיח ויכול" (הובא לעיל).

(1) עיינו: נדפס מגוכי"ק הצ"צ (צילום מספר 2322). תוכן כמה ענינים מתוך המאמר, נמצא בשינויים ובקיצור בד"ה „עיינו בהרמב"ן" בס' החקירה להצ"צ ג, א [ויועק לקמן בתוך ההערות]. ובשינויים שם בד"ה עדות ה' נאמנה (סד, ב ואילך).

(2) ס' מערכת אלקות: פ"א בסופו.

(3) הרמב"ן פ' בא: יג, טז. ונעתיק כאן לשון הרמב"ן בשלימותו: „וכאשר ירצה האלקים בעדה או ביחיד ויעשה עמהם מופת בשנוי מנהגו של עולם וטבעו, יתברר לכל בטול הדעות האלה כולם, כי המופת הנפלא מורה שיש לעולם מחדש ויודע ומשגיח ויכול. וכאשר יהיה המופת ההוא נגזר מפי נביא יתברר ממנו עוד אמתת הנבואה כי ידבר אלהים את האדם. ולכן אמר הכתוב במופתים למען תדעו כי אני יי' בקרב הארץ (שמות ח) להורות על ההשגחה כי לא עזב את הארץ למקרים כדעתם, ואמר למען תדע כי ליי' הארץ (שמות ט) להורות על החדוש שהוא

הוא זיו כבודו הבע"ג, ונק' אור א"ס ב"ה בלשון המקובלים, ובל"ה האריז"ל הוא העיגול הגדול שלפני הקו הנק' סכ"ע האמיתי.

ותדע לך עפ"ש במדרש' תנחומא פ' וירא אילו כל באי עולם מתכנשי' אינן יכולים לברוא אפי' יתוש א', ור"ל שגם יכולת הבריאה של ברי' כיתוש, שהוא התהוות חלק קטן מאד גשמיות מן הרוחניות, א"א לכל באי עולם, עם היות שכל כולם כא' רב ועצום במאד מאד, עד"מ אלף אלפי אלפים נפשות בעלי שכל נמצאים בכדור הארץ, כשתעריכם נגד השמש, תמצא השמש גדולה ערך מאה אלפי אלפים מיליאן כמות כל אלו יחד, והיא בעלת שכל גדולה מהאנשים, אפשר כפי ערך גודלה העצמי הלזה בגשמיות, והוי יודע כי הכוכבים גדולים ג"כ בערכה הלז, רק שלריחוקם ברקיע השמיני והשמש⁸. . . ברקיע הד' ע"כ נראים כך קטנים, ויש רבוא רבבות כוכבים גדולים כך, א"כ⁹. . . כולם ביחד, ימצא כחם נגד כח האנושי רב בהפלטת כח הנה¹⁰. . . לברוא אפי' יתוש א', כמו שאלפי אלפים אנשים אינן יכולים לברוא אותו, ואפי' כנף יתוש א', ואפילו כל הנמצאים שבעולמות הנבראים שמלאך א' כולל כנגד כל הנמצאים דעוה"ז נכחו ככחו¹¹ כולם בחכמה ותבונה ודעת כו', ואלף¹² אלפים כמותו לגדוד א' ולגדודיו אין מספר, כולם מצד עצמם לא יכילו בריאת היתוש א', מאחר שכולם בבחי' גבול, עם היות הגבול הלז גדול במאד מאד, א"כ כמו שכל הנמצאים דעוה"ז שהם חלק א' מני אלף אלפי אלפים פעמים רבוא רבואות עד"מ מהנמצאים רוחניות שבאיוז מעולמות העליונים אינן יכולים לברוא עד"מ אפי' חלק קטן מכנף היתוש, ואפי' שיוז ממקומו ברצונם, והיינו משום שכל בריאה זו היא התהוות גשמיות מרוחניות אינו בדרך השתלשלות, ונמנע הוא בפני כל בעלי גבול, מן הגדול שבגדולי הנמצאים עליונים עד קטן שבקטני נמצאים התחתונים בשוה ממש, כי יכולת זו הוא מכח הא"ס ב"ה, ולגבי בלתי בעלי גבול הנה כל בעלי גבול שוין, כי הוא ית' אינו ממהות חכמה ושכל כלל, ולא מערך החכמה כלל, ואפי' מבחי' חכמה עילאה מקור כל החכמו' שבעולמות העליונים ותחתונים, וכמ"ש בלק"א¹³ ע"פ כולם בחכמה עשית, שכמו שאין ערוך העשי' עם החכמה והאומר על איזו שכל עמוק ורם שא"א למששו שכל השומע יצחק לו, וג"כ לא יתכן לומר שעוג מלך הבשן לא יתפוס שכל בידיו כתינוק בן יומו, מאחר שאין חוש המישוש שייד בשכל כלל, כמ"כ ערך החכמה לגבי מהותו ועצמותו ית', שחכמה עילאה מקור כל החכמות

(6) ובל"ה האריז"ל הוא העיגול: ע"ח שער א' ענף ב'.
 (7) במדרש תנחומא פ' וירא: [צ"ל פ' לך לך] פיסקא יב. וראה ב"ר פל"ט, יד. ספרי ואתחנן ו, ה. ירושלמי סנהדרין ספ"ו. פסיקתא רבתי פמ"ג, ה.
 (8) והשמש . . . בצילום הכת"י שלפנינו, חסר כאן תיבה אחת.
 (9) א"כ . . . חסר כאן בערך ב' תיבות.
 (10) הנה . . . חסר כאן בערך ד' תיבות.
 (11) ככחו: תיבה זו איננה ברורה בגוכי"ק.
 (12) ואלף אלפים . . . ולגדודיו אין מספר: חגיגה יג, ב: אלף אלפים ישמשוני' (דניאל ז, י) מספר גדוד אחד, ולגדודיו אין מספר.
 (13) בלק"א ע"פ כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד. תניא ח"ב פ"ט.

כפי שנת"ל רבוי מיני החכמה לפי ערך הנבראים דעשי, ומכ"ש ביצירה ועאכ"ו בבריאה ועאכ"ו באצ"ו וקבוץ כולם הוא המשכת הח"ע דאצ"ו, הנה לא תפיסא כלל במהותו ועצמותו ית' כמו שאין מהו"ע נתפס בהשגת שכל האנושי, שמשניהם נפלא מהותו מה הוא, כי הוא ית' בלתי בעל גבול, אשר כל מיני גבול שוין אצלו ואינן תופסים אותו בשוה, ולזה נאמר בחכמה עשית שהחכמה ועשי' שוין, וגם ידוע בת"זי שאדם דאצ"ו נק' אדם דעשי' לגבי אא"ס ב"ה, ואור א"ס ב"ה הוא היכול להוות הגשמיות מרוחניות כי שניהן כאחד הם לפניו.

ובעבור זה המופת¹⁵ הנפלא יורה כו' עד"מ¹⁶ בקריעת ים סוף שעשה מרע"ה לעיני כל ישראל, שנצבוי כמו נד נוזלים, ואח"כ כסמו ים לאויבים, ב' הפכים אלו נגד הטבע שהוטבע במים משי"ב להיות נגרים במורד כדרכו, שיעמוד כמו נד, הנה השינוי הזה במים הגשמיים, לא הי' כ"א ע"י רצונו ית' הפשוט שרצה כן ויהי כן, ומראה על היות יכולת רצון זה בלתי בעל גבול כנ"ל, כי

14) בת"ז שאדם דאצ"ו נקרא אדם דעשי':
ראה תי"ט (מב, א). ת"ס"ט (קטז, א). ת"ע (קלג, א ואילך). וראה גם ע"ח ש"ג פ"א. ס' מאמרי אדה"ה על ענינים ח"א בתחילתו. וש"נ.

15) המופת הנפלא יורה: ע"פ לשון הרמב"ן שם.

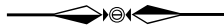
16) עד"מ בקריעת ים סוף: בס' החקירה שם (נ, א): א"כ התהפכות ים ליבשה עד"מ מורה אכח בלי בעל גבול כל יכול דוקא, וביותר ירידת המן שהתמיד מ' שנה, ושכשבת לא ירד, ורמה לא הי' בו, משא"כ בחול כשהותירו ממנו עד בוקר ירם ויבאש תולעים, ע' בהקדמת ספר האמונות לרס"ג כ' וז"ל ואני רואה כי עיני אות המן כו' ע"ש כו'. ומופתי דניאל בגוב אריות וחנני' מישאל ועזרי' בכבשן האש העיד הרמב"ם שכתובים ג"כ בקראניקעס דפרס כו' וכ"כ בספר יוסיפון, וריבוי המופתים שבש"ס ואפי' דורות האחרונים כמו המגיד להב"י (ונבואת הילד) דבר הפלא, והאריז"ל והבעש"ט והה"מ שראו מסוף העולם עד סופו, כאשר שמעתי מרבינו ז"ל לפני הסתלקותו שבנו ר"א הי' בא אליו מחוואסטעו וראונוע בעש"ק וביום א' הי' נוסע לביתו והי' הה"מ מלוה אותו ע"י ראייה מביתו עד כניסתו לביתו בחוואסטעו. ובמ"א כתבתי דהעתקה מדור לדור ה"ל כעדות

דראה וידיעה כו' ואין זה כעדים מפי עדים כו' כ"א כל דור ב"ד גדול של ס"ר ויותר כו'. ע"כ. ובס' החקירה שם סה, א: כמו הניסים דיצ"מ וקיים השליו והמן והבאר וענני כבוד וכה"ג. . וכן מאשר בכל דור ודור גם אחר הנביאים השי"ת מראה אותות ומופתים בישראל כמו מתנאים ואמוראים כמבואר בגמ' ומדרשות, וגם אחריהם כידוע מהרוקח ור"י חסיד וסייעתם שהיו אנשי מופת מאד, וגם אח"כ מהאריז"ל שעליו אמרו פלאי פלאות מופתים שהיה השי"ת מראה על ידו, וכן בדורו היה הרב ב"י ז"ל שהיה לו מלאך מגיד השלוח לו, ואחריהם בדור שלפנינו הבעש"ט ז"ל אשר כמוהו לא היה מימות הראשונים פלאי פלאות ניסים היוצאים מהטבע היו נראים על ידו, כאשר שמעתי מאאזמ"ר נ"ע שהוא ותלמידו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראייה והיו אומרים מה שהיו רואים כאשר היה נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהיה גלוי לפניהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גזו בתורה. הנה כל אלה המופתים האמתים מגלים גלוי א"ס ב"ה הבכע"ג, גם מזקיני נ"ע [רבינו הזקן] שמענו עתידות קולע אל השערה. ע"כ.

17) שנצבו כמו נד נוזלים: ע"פ בשלח טו, ח.

מרצונות כל הנמצאים דאבי"ע לא הי' התהוות זו בגשמיות מצד היותם מוגבלים כנ"ל, וכן אח"כ להיות מכסה על האויבים ושישוב לאיתנו הוא ג"כ ע"י רצונו ית', ועד"ז בכל הנסים ונפלאות שעשה מרע"ה לעיני כל ישראל כמו במכות דמצרים ובהפיכת המטה לנחש ומנחש למטה, ובהורדת המן מ' שנה ובבאר ובענני כבוד, כפי מה שבא בתורה, (זולתי ענין מ"ת שיש בו מעלה יתירה זולת המופת מצד עצם הגלוי דסוכ"ע בבחי' השגה נגלית שכולם הגיעו למדרגת הנבואה כמ"ש פנים¹⁸ בפנים דבר ה' עמכם).

וכאשר¹⁹ ירצה ה' בעדה או ביחיד ויעשה נס ומופת יורה ג"כ על המשכת רצונו ית' הבלתי בעל גבול לפעול פעולה זו עמהם, וכפי מה שבא בגמ' במעשה²⁰ דר' אליעזר בב"מ שנעקר החרוב, ודומיהם הרבה בנביאים ובכל התנאים ואמוראים כמ"ש רז"ל²¹.

להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו מאה אמה כו'.
 (21) רז"ל: בצילום הכת"י שלפנינו, חסר איזה תיבות בסיום המאמר.

18) פנים בפנים דבר ה' עמכם: ואתחנן ה', ד.
 19) וכאשר ירצה ה' בעדה או ביחיד ויעשה נס ומופת: לשון הרמב"ן שם.
 20) במעשה דר' אליעזר בב"מ: נט, ב: אמר

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית

מרת חוה ע"ה

גורארי'

בת אדמו"ר הרב אברהם יהושע העשיל מקאפישיניץ

אשת חבר שעמדה במסירות נאמנה על יד בעלה

הרה"ח הרה"ת ר' שניאור זלמן ע"ה

שפעל כל ימיו למלאות רצונותיהם הק'

ונאמן ביתם של רבותינו הקדושים

כ"ק אדמו"ר אדמו"ר מהוריי"צ

וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

מגזע תרשישים הצדיקים הרבנים הקדושים

האוהב ישראל מאפטא ור' לוי יצחק מבארדיטשוב

דער הייליגער רוזינער

ולמעלה בקודש המגיד הגדול ממעזריטש

ומעוד גדולי תלמידי הבעש"ט

זצוקלה"ה

נפטרה בשם־טוב עש"ק אחר חצות

כ"ד אדר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א